

UZASADNIENIE

Powód R. W., wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych Stowarzyszenia Aeroklub (...) w O. oraz Stowarzyszenie (...) O. w O. kwoty 17.820 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 września 2012 r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu podał, że w dniu 27 maja 2012 r. na lotnisku D. w O. odbyła się impreza masowa o nazwie (...), której organizatorem było Stowarzyszenie (...) O. oraz współorganizatorem Aeroklub (...). Powód jako sprzedawca napojów i sorbetów ustawił swoje stanowisko na miejscu uzgodnionym z organizatorem imprezy. W trakcie trwania imprezy około godz.11 za stoiskiem powoda wystartował śmigłowiec, który cofając się zbliżył się na taką odległość do stoisk, że podmuchem powietrza przewrócił stoiska i parasol. W konsekwencji wszystkie maszyny powoda służące do robienia sorbetów tzw.granitory oraz inne maszyny wypełnione produktami do sprzedaży zostały przewrócone i całkowicie zniszczone. Powód dochodzi odszkodowania za zniszczone granitory oraz za przeterminowane koncentraty do nich gdyż z powodu zniszczenia maszyn nie miał gdzie użyć wcześniej zakupionych koncentratów. Powód wskazał, że odpowiedzialność pozwanych jest niewątpliwa gdyż byli posiadaczami zależnymi śmigłowca -w rozumieniu art.436 § 1 w zw. z art.435 § 1 kc- który wynajęli w celu przeprowadzenia pokazów lotniczych i odpowiedzialność ponoszą na zasadzie ryzyka. Niezależnie od tego powód wskazał, że organizatorzy nie dopełnili obowiązku wynikającego z art.5 ust.1 i 2 pkt 1 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, zgodnie z którym za bezpieczeństwo imprezy masowej w miejscu i czasie jej trwania odpowiada jej organizator. Dopuszczenie do ruchu śmigłowca tak blisko uczestników imprezy jest naruszeniem zasad bezpieczeństwa. W wyniku nieprawidłowej organizacji miejsca lądowania helikoptera powód poniósł szkodę.

Powód podał, że dochodzi wartości szacunkowej zniszczonych 3 granitorów po 1000 Euro każdy oraz koncentratów do nich po 400 Euro każdy tj.4400 Euro przy przyjęciu kursu Euro wg. NBP na dzień 11.05.15 r. na 4,05 zł. Na rozprawie w dniu 05 stycznia 2017 r. powód sprecyzował, że wartość w Euro powinna być wskazana na 3.400 Euro a nie 4.400 Euro (k.243).

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa podnosząc, iż nie są biernie legitymowani albowiem nie jest prawdą, że organizator M. wynajął śmigłowiec w celu przeprowadzenia pokazów lotniczych. Pozwany wyjaśnił, że śmigłowiec jest własnością Lotniczego Pogotowia (...), które ma swoją bazę na lotnisku w D. a start śmigłowca wynikał z obowiązków transportu ratunkowego o czym powód informowany był w odpowiedzi na przedsądowe wezwanie do zapłaty.

Ponadto pozwani podnieśli, że powód w żaden sposób nie udowodnił związku przyczynowego ani powstania i wysokości szkody. Pozwani posiadali wszystkie stosowne zezwolenia na organizację majówki a rozmieszczenie stoisk było uzgodnione z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta w O.. Ponadto do incydentu tego nie doszłoby gdyby powód w prawidłowy sposób przymocował swoje stanowisko do podłoża.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 maja 2012 r. na terenie lotniska D. w O. miało miejsce przedsięwzięcie o nazwie (...), którego organizacja została zgłoszona przez Stowarzyszenie (...) O. w O. oraz Aeroklub (...) w O. do Wydziału Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta w O.. Jako liczba przewidywanych uczestników imprezy została wskazana liczba 950 osób. Łącznie z zawiadomieniem zostały złożone zasady oraz plan zabezpieczenia i ochrony przeciwpożarowej, z których wynika że dla imprezy został opracowany regulamin. Teren zajęty na imprezę został oznaczony taśmą uprzedniego dnia przez przedstawicieli organizatorów na podstawie planu organizacyjnego imprezy i zajął obszar 300 x 300 m. Ochronę imprezy powierzono Agencji Osób i Mienia (...). Do obowiązków ochrony należało m.in. zabezpieczenie niekontrolowanego dostępu od strony lotniska, zabezpieczenie obszaru lądowiska śmigłowca i samolotów oraz obserwacja punktów gastronomicznych. Do zabezpieczenia punktów gastronomicznych przewidziano dwóch pracowników ochrony. Wstęp na imprezę był płatny jednak w księgach handlowych Stowarzyszenia (...) za rok 2012 brak jest zapisów dotyczących wpływów z biletów wstępu na majówkę.

(zawiadomienie z dnia 02.05.2012 r.–k.140-142, zasady oraz plan zabezpieczenia i ochrony przeciwpożarowej – k.143, informacja z UM O. Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności-k.92, zeznania I. I.-k.117v, pismo z kancelarii biegłego rewidenta –k.129, plan organizacyjny imprezy-k.151)

Impreza została zorganizowana na terenie L. D. gdzie w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca wyznaczonego na imprezę znajdował się także helipad czyli strefa wydzielona dla startów i lądowań helikoptera z Lotniczego Pogotowia Ratunkowego. Od strony helipadu umiejscowione zostały stoiska wystawców w tym stoisko gastronomiczne powoda R. W., obywatela Niemiec. Miejsce dla stanowisk handlowych na terenie przeznaczonym na imprezę było w odległości co najmniej 100 m od helipadu. Strefę bezpieczną wokół helipadu organizatorzy majówki wyznaczyli z udziałem pilota G. J. oraz B. K. kierownika szkolenia w pozwanym Aeroklubie.

W dniu 27 maja 2012 r. odbyły się trzy starty i lądowania śmigłowca służby ratownictwa medycznego z lotniska D. w tym start o godz.10.27 i lądowanie o godz.11.55. Pilot śmigłowca przed startem podszedł do taśmy wyznaczającej teren imprezy i poinformował osoby, które właśnie wystawiały swoje stoiska, że będzie startował co może spowodować podmuch powietrza. W tym okresie roku kiedy odbyła się majówka dochodzi często do poziomych porywów powietrza, które powodują podmuchy powietrza. Powód nie przytwardził swojego stoiska uznając, że wystarczająco obciążają stoisko ustawione na nim urządzenia. Start śmigłowca odbył się zgodnie z wymogami bezpieczeństwa w kategorii A czyli do tyłu równolegle do stoisk. Podmuch powietrza jaki wytworzył się przy jego starcie przewrócił stoisko powoda R. W.. Na trawiaste podłoże spadły urządzenia ustawione na stoisku, w tym trzy granitory do produkcji mrożonego sorbetu firmy (...) oraz C. 0800, które były całe wypełnione koncentratem do produkcji mrożonego sorbetu. Do każdego z urządzeń mieści się 10 litrów koncentratu. Plastikowe elementy tych urządzeń połamały się a koncentraty wylały się. Koszt naprawy urządzenia C. przez firmę K.H. R. w D. wynosi 1260,21 Euro, urządzenia H. nr (...)3.98 kwotę 1897,93 Euro zaś urządzenia Bras nr (...)10.95 kwotę 1613,05 Euro. Koszt zakupu 3 różnych koncentratów napoju do granitorów po 8 pojemników 5 litrowych wynosi 390 Euro. Urządzenia nie zostały przez powoda naprawione tylko zutilizowane.

Tego dnia odbyły się podczas majówki jeszcze dwa starty i lądowania śmigłowca pogotowia ratunkowego jednak nie wywołały one już takiego podmuchu powietrza, który przewróciłby stoiska.

(oświadczenie powoda –k.8, 152, zeznania świadka E. K.-k.73v, M. Ł. –k.74-74v, M. S. -74v, zeznania G. J. –k.116v, zeznania G. B. k.117v, informacja z Lotniczego Pogotowia (...)k.90, kosztorysy z 28.06.2012 r.-k.109-111, faktura proforma-k.112, zeznania powoda, zeznania J. M.-k.153v-154, zeznania B. K. –k.154-154v, zeznania J. C.-k.154v-155, zeznania A. J. (1) –k.155)

Powód wezwał pozwanych do zapłaty kwoty 4.389,99 Euro pismem z dnia 22.06.2012 r. i następnie pismem z dnia 11.09.2012 r. W odpowiedzi na wezwanie (...) O. podał, że nie ponosi odpowiedzialności za ewentualną szkodę, gdyż śmigłowiec transportu sanitarnego nie był związany z organizatorami majówki.

(wezwania do zapłaty –k.13-17, odpowiedz na pismo powoda –k.69-70)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności zauważyć trzeba, że powód wywodzący swoje roszczenie z czynu niedozwolonego jest obywatelem Niemiec. Należy ustalić zatem jakie prawo będzie właściwe w niniejszej sprawie tj. dla zobowiązań pozaumownych, w szczególności czynów niedozwolonych w oparciu o Rozporządzenie (WE) nr 864/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. dotyczącego prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych ((...)), które stosuje się do zobowiązań pozaumownych w sprawach cywilnych powiązanych z prawami różnych państw (z art.1 ust.1). Prawem właściwym dla zobowiązania pozaumownego wynikającego z czynu niedozwolonego jest prawo państwa, w którym powstaje szkoda, niezależnie od tego w jakim państwie miało miejsce zdarzenie powodujące szkodę oraz niezależnie od tego, w jakim państwie lub państwach występują skutki pośrednie tego zdarzenia. W

przedmiotowej sprawie zarówno zdarzenie wyrządzające szkodę tj. podmuch powietrza wywołany startem śmigłowca jak i szkoda w postaci uszkodzenia urządzeń powoda na skutek ich przewrócenia przez tenże podmuch miała miejsce w Polsce. Szkoda w rozumieniu rozporządzenia obejmuje zaś wszelkie następstwa wynikające z czynu niedozwolonego (art.2 ust.1 R. II)

Prawo polskie jako właściwe znajdzie zatem dla oceny podstawy i zakresu odpowiedzialności, przesłanek zwolnienia z odpowiedzialności, jej ograniczenia i współodpowiedzialności, istnienia, charakteru i oceny szkody lub dochodzonego sposobu jej naprawienia (art.15 pkt a-c R. II). Zgodnie z art.22 Rozporządzenia prawo właściwe dla zobowiązania pozaumownego wskazane w Rozporządzeniu stosuje się w zakresie, w jakim zawiera ono odnoszące się do zobowiązań pozaumownych domniemania prawne lub określa ciężar dowodu.

Bezsporna między stronami była jedynie okoliczność, że doszło do przewrócenia stoiska powoda będącego wystawcą na majówce organizowanej przez pozwanych przez podmuch powietrza wywołany startem śmigłowca. Powód wywodził swoje roszczenie z odpowiedzialności za czyn niedozwolony wskazując dwie zasady odpowiedzialności. W pierwszej kolejności wskazywał na to, iż pozwani jako posiadacze zależni śmigłowca wynajętego przez nich do pokazów lotniczych odpowiadają na zasadzie ryzyka na podstawie art.436 § 1 kc w zw. z art.435 § 1 kc. Po drugie podnosił, że pozwani nie dopełnili obowiązków wynikających z art.5 ust.1 i 2 pkt 1 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych nie zapewniając bezpieczeństwa osobom uczestniczącym w imprezie podczas gdy za bezpieczeństwo imprezy masowej w czasie jej trwania odpowiada jej organizator.

Pozwany zaprzeczył jakoby wynajął śmigłowiec do celów pokazów lotniczych na majówce i jako właściciela pojazdu wskazał Lotnicze Pogotowie (...). Z zeznań pilota śmigłowca G. J. oraz pisma z Lotniczego Pogotowia (...) z 11 stycznia 2016 r. (k.90) wynika, że śmigłowiec nie należał do pozwanych tylko do L- u a lot odbył się do zachorowania. Powód w dalszym toku procesu nie kwestionował tej okoliczności.

Wobec powyższego nie sposób przyjąć aby na wskazanej podstawie pozwani ponosili odpowiedzialność za przedmiotowe zdarzenie.

Odnośnie zaś drugiej ze wskazanych zasad odpowiedzialności powód wskazywał, że powód ponosi odpowiedzialność na zasadzie winy albowiem nieprawidłowo zorganizował miejsce lądowania helikoptera nie dopełniając obowiązków wynikających z ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych.

Niedopełnienie warunków bezpieczeństwa imprezy masowej przesądza obiektywną winę pozwanych pod warunkiem jednak, że impreza była imprezą masową w rozumieniu ustawy. Ciężar wykazania tego spoczywa na powodzie. Pozwany okoliczność tej zaprzeczał podnosząc, iż impreza nie została zgłoszona jako masowa.

Zgodnie z przepisem art.3 ust.1 i 2 a) ustawy z 20.04.2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz.U. z 2015 r., poz.2139, dalej: b.i.m.) przez imprezę masową należy rozumieć m.in. imprezę masową artystyczno-rozrywkową, która ma odbyć się na terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej wynosi nie mniej niż 1000. Zgodnie z art.3 pkt 14 przez teren umożliwiający przeprowadzenie imprezy masowej należy rozumieć wydzielony, odpowiednio oznaczony teren na otwartej przestrzeni, spełniający warunki higieniczno –sanitarne odpowiadające wymaganiom przewidzianym prawem oraz posiadający infrastrukturę zapewniającą bezpieczne przeprowadzenie imprezy masowej, na którym do określenia liczby miejsc przyjmuje się przelicznik 0,5 m kw na osobę. Ustalenie tej liczby nie jest zatem dowolne, kluczowe dla przyjęcia czy impreza jest masowa czy nie jest zatem liczba miejsc a więc potencjalna, maksymalna liczba uczestników imprezy a nie faktyczna liczba osób uczestniczących w niej. Jako przewidywaną liczbę osób uczestniczących w imprezie pozwani organizatorzy wskazali w zawiadomieniu do Urzędu Miasta O. liczbę 950 osób, co wskazuje na to, że nie znajdują do niej zastosowania przepisy ustawy b.i.m. Wstępnym obowiązkiem organizatora jest bowiem określenie liczby miejsc na planowanej imprezie. Przy określaniu przez organizatora liczby miejsc na terenie uniemożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej nie ma więc miejsca na dowolność bo prowadziłyby to do omijania przepisów ustawy i wynikających z niej rygorów. Punktem wyjścia dla określenia liczby miejsc są

przepisy -Prawo budowlane oraz przepisy ustawy z dnia 24.08.1991 r. o ochronie przeciwpożarowej i wydane na ich podstawie przepisy wykonawcze. Liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób na imprezie masowej jest jednocześnie maksymalną liczbą osób, które organizator zamierza wpuścić na imprezę. Kryterium masowości imprezy należy zatem odnieść nie do liczby osób faktycznie uczestniczących w imprezie ale do liczby udostępnionych przez organizatora miejsc (tak: Bezpieczeństwo imprez masowych. Komentarz, C. K., s.78). Ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych nakazuje określić liczbę miejsc według ustaleń wynikających z przepisów prawa budowlanego, a nie według rzeczywistej liczby uczestników wydarzenia, która jest płynna i każdorazowo może być inna. (tak: WSA w Warszawie w wyroku z dnia 23.06.2010 r., (...) SA/Wa 700/10, L.)

Powód stał na stanowisku, iż impreza pomimo zgłoszenia jej jako imprezy, która nie jest imprezą masową w rzeczywistości taką stanowiła. Powód powinien wykazać, że doznał szkody wskutek zawinionego zachowania organizatorów imprezy. Obiektywną przesłankę winy stanowi zaś niedopełnienie przez organizatora obowiązków określonych przez ustawę o bezpieczeństwie imprez masowych (tak: Zgromadzenia i imprezy masowe, Paweł Suski, wyd.I, s.299). W ocenie Sądu zatem to na powódzie spoczywał ciężar wykazania tej okoliczności, z której wywodził skutki prawne, w szczególności że liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób na imprezie jest wyższa i wynosi nie mniej niż 1000. Obowiązek wykazania istnienia przesłanek warunkujących zastosowanie ustawy b.i.m. spoczywa na stronie, która wskazuje podmiot zobowiązany do stosowania tej ustawy i zarzuca mu uchybienie wynikających z niej obowiązków (vide: wyrok SN z 01.04.2004 r., II CK 137/03, niepubl.; Zgromadzenia i imprezy masowe, Paweł Suski, wyd.I, s.299).

W przypadku imprezy odpłatnej liczbę miejsc można określić na podstawie liczby biletów przeznaczonych do sprzedaży. Z dokumentu złożonego przez pozwanych o nazwie zasady oraz plan zabezpieczenia i ochrony przeciwpożarowej wynika, że impreza miała mieć charakter odpłatny (po wykupieniu biletu wstępu) jednak nie wskazano jaka ilość biletów przeznaczona jest do sprzedaży. Z zeznań świadka I. I. członka (...) O. wynika, że bilet kosztował trzy złote a dochody z imprezy przeznaczone były na cele charytatywne. Z informacji z kancelarii biegłego rewidenta zajmującego się obsługą pozwanego (...) O. wynika jednak, że w roku 2012 r. nie odnotowano żadnych wpływów z biletów z majówki rotariańskiej. Na podstawie zawnioskowanych i przeprowadzonych dowodów nie sposób zatem ustalić aby liczba biletów do sprzedaży przesądzała o liczbie miejsc wskazujących na masowość imprezy zorganizowanej przez pozwanych.

Przyjmując nawet, że impreza miała ostatecznie charakter nieodpłatny konieczne byłoby przeprowadzenie szacunkowych obliczeń uwzględniających powierzchnie przeznaczoną dla uczestników imprezy i zajmowaną przez pojedynczą osobę. Należy mieć na względzie, że do liczby miejsc dla osób nie wlicza się miejsc przeznaczonych dla wykonawców czy służb porządkowych, Policji (tak: P. S., Zgromadzenia i imprezy..., s.307-308). Wykazanie jednak tejże okoliczności tj. że wbrew temu co wynika z zawiadomienia dokonanego przez organizatorów, na terenie przeznaczonym na majówkę może zmieścić się nie 950 osób ale nie mniej niż 1000 lub więcej spoczywało na powódzie. W ocenie Sądu powód nie wykazał tej okoliczności a w konsekwencji nie wykazał aby impreza miała masowy charakter. Nie wykazał tym samym obiektywnej przesłanki winy, którą stanowi niedopełnienie przez organizatora obowiązków określonych przez ustawę o bezpieczeństwie imprez masowych.

Odpowiedzialność zatem pozwanych jako organizatorów imprezy, nie będącej imprezą masową, w której powód wziął udział jako wystawca może być odpowiedzialnością kontraktową lub deliktową. Dochodzone roszczenie nie zostało oparte na naruszeniu zobowiązania łączącego poszkodowanego z organizatorem tej imprezy. Powód jako podstawę odpowiedzialności wskazał odpowiedzialność deliktową. Powinien zatem wykazać, że doznał szkody wskutek zawinionego zachowania organizatorów imprezy (art.415 kc). Zawinienia po stronie pozwanej powód upatrywał w dopuszczeniu do ruchu śmigłowca tak blisko uczestników imprezy oraz stoisk co jest naruszeniem zasad bezpieczeństwa.

Z art. 415 KC wynika, że przesłankami odpowiedzialności odszkodowawczej na zasadzie winy są: zachowanie człowieka, szkoda oraz wina człowieka, którego zachowanie wyrządziło szkodę; przesłanki te uzupełniane są przez art. 361 KC, w którym ustawodawca dodaje do nich adekwatny związek przyczynowy między zachowaniem sprawczym

i naruszeniem dobra, z którego wynikała szkoda. Żadna z przesłanek odpowiedzialności wynikających z art. 415 KC nie jest objęta domniemaniem. W przypadku zatem gdy poszkodowany dochodzi roszczenia o naprawienie szkody na podstawie art. 415 KC, musi wykazać wszystkie przesłanki odpowiedzialności adresata jego roszczeń (art. 6 KC).

Jak wynika z planu zabezpieczenia i ochrony przeciwpożarowej majówki do zakresu obowiązków ochrony należało zabezpieczenie niekontrolowanego dostępu od strony lotniska, zabezpieczenie obszaru lądowiska śmigłowca i obserwacja punktów gastronomicznych.

Z zeznań świadka A. J. (2) wynika, że miejsce dla stanowisk handlowych na terenie przeznaczonym na imprezę było w odległości co najmniej 100 m od pasa przeznaczonych dla startów i lądowań. (...) wokół helipadu wyznaczana jest w uzgodnieniu z L.. Strefę bezpieczną wokół helipadu wyznaczono z udziałem pilota G. J. i B. K. kierownika szkolenia w pozwanym Aeroklubie. G. B. podał, że pracownicy ochrony pilnują aby żadne osoby nie przechodziły na teren lotniska i teren lotniska jest opalowany i odgrodzony taśmą przez pracowników lotniska. Jak wynika z zeznań E. K. lądowisko śmigłowca było na tym samym miejscu co podczas majówki w roku poprzednim, również umiejscowienie stoisk było takie samo. Świadek M. S. podał, że baza helikoptera była położona w dużej odległości od majówki, w jego ocenie bezpiecznej. Z zeznań samego pilota śmigłowca G. J. wynika, że na lotnisku tym pilotuje od 2004 r. i za każdym razem startuje w ten sam sposób tj. w kategorii A czyli do tyłu i za każdym razem podczas majówki stoiska stały w tym miejscu. Świadek podał, że w jego ocenie taśmy oddzielające teren imprezy od helipadu były w dobrej odległości (k.117) oraz, że to był przypadek że tak się stało, gdyż nałożyły się różne czynniki w tym podmuch wiatru. Świadek zeznał, że taka sytuacja aby podczas jego dyżuru w czasie kiedy trwała majówka, przewróciły się stoiska zdarzyła się pierwszy raz a pracuje już na tym lotnisku jako pilot od 12 lat. G. J. podał, że pracownicy pozwanego Aeroklubu wytyczają taśmą teren imprezy od strony helipadu i nie zauważył aby taśmy te były w innym miejscu niż w latach poprzednich. Z zeznań świadka B. K. –kierownika szkolenia w pozwanym Aeroklubie wynika zaś, że pilot G. J. brał udział w wyznaczaniu strefy bezpiecznej wokół helipadu i wyznaczanie tejże strefy opiera się na doświadczeniu pilota. Świadek B. K. także stwierdził, że zgadza się z zeznaniami pilota, że mogło dojść do poziomego podmuchu powietrza tzw. porywu, do których często dochodzi o tej porze roku. Świadek wprost zeznał, że nie doszłoby do tego incydentu gdyby nie było tego podmuchu bo przecież kilka razy dziennie helikopter startuje (k.154). Z zeznań samego powoda także wynika, że podczas jego bytności na majówce helikopter ponownie startował ale nie było już takiego dużego podmuchu (k.118v).

Ponadto zeznania świadków B. K. i G. J. są zbieżne co do okoliczności informowania przed startem właścicieli stoisk o możliwości wystąpienia podmuchu. Świadek J. zeznał, że zauważył, „że ktoś się wystawia ze straganami i ja poinformowałem, że może być podmuch że ja staruje, ten człowiek odpowiedział mi, że wie że coś takiego może być”(k.116v). Świadek B. K. podał, że zawsze „chodzimy i ostrzegamy”, „ pamiętamy o procedurach, mają być ostrzeżeni ludzie, wydaje mi się że ludzi ostrzeżliśmy, że mają zabezpieczyć swoje parasole i stoiska” (k.154v).

Odnosnie konieczności przymocowania stoiska świadek G. B. przedstawiciel organizatora podał, że jest ogólny regulamin majówki i to, że trzeba przymocować stoiska wynika z doświadczeń podczas uprzednich majówek. Z zeznań J. C. wynika, że „wystawcy są informowani o warunkach i co się może zdarzyć, że muszą zachować ostrożność bo mógłby się zerwać namiot i wlecieć na płytę lotniska co byłoby tragedią. Nie wyobrażam sobie żeby o tym nie powiedzieć wystawcy” (k.154v)

Świadek A. J. (2) zeznał także, że w konstrukcja stoiska powoda zadziałała jak spadochron gdyż stół był połączony na sztywno z parasolem i nie przymocowany do podłoża. Taką konstrukcję stoiska potwierdził sam powód, który zeznał że stoisko zrobione było z metalowego stelażu, zadaszony plandeką, stoły połączone były w całość i to zadaszony z plandeką tworzyły jedną całość. Powód sam przyznał, że nie przymocował stoiska do ziemi gdyż było obciążone maszynami (k.118v).

Ze zgromadzonych dowodów wynika zatem, że pozwani dopełnili aktów staranności aby zachować bezpieczeństwo przy starcie i lądowaniu śmigłowca w pobliżu terenu przeznaczonych na imprezę. W szczególności zadbał o wyznaczenie bezpiecznej strefy wokół helipadu oraz zachowanie odpowiedniej odległości pomiędzy strefą lądowań i startów a terenem imprezy wyznaczonym taśmami. Wyznaczenie tejże strefy jak i terenu imprezy od strony helipadu

odbyło się przy udziale osób posiadających fachową wiedzę z zakresu lotnictwa tj. pilota tegoż śmigłowca i kierownika szkolenia w Aeroklubie. Z drugiej strony zaś powód nie zabezpieczył stoiska poprzez jego przytwierdzenie do podłoża uznając, że wystarczające będzie dociążenie go urządzeniami.

Co znamienne takie zorganizowanie terenu imprezy oraz usytuowanie stoisk istniało także podczas uprzednich imprez a mimo tego nie doszło nigdy do przewrócenia stoisk przy starcie śmigłowca pomimo, że startował zawsze w tej samej procedurze.

Powód nie wykazał zaś okoliczności przeciwnych tj. aby teren przeznaczony dla stoisk wystawców zlokalizowany był za blisko miejsca przeznaczonego na starty i lądowania helikoptera. Sam zaś fakt przewrócenia stoiska powoda na skutek podmuchu przy starcie helikoptera nie świadczy jeszcze o tym, że przyczyną tego była niewłaściwa w stosunku do helipadu lokalizacja stanowiska wskazanego powodowi przez organizatorów.

Aby dane zdarzenie sprawcze mogło rodzić odpowiedzialność deliktową musi ono cechować się bezprawnością. Bezprawnym jest zachowanie sprzeczne z obowiązującym porządkiem prawnym, przez który rozumie się nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej, jak również nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych, czyli zasad współżycia społecznego (wyr. SN z 21.5.2015 r., IV CSK 539/14, L.). Bezprawność jest kategorią obiektywną (obiektywna nieprawidłowość postępowania). W ocenie Sądu nie została zatem wykazana przesłanka odpowiedzialności deliktowej jaką jest bezprawność działania czy zaniechania pozwanych co bezcelowym czyni rozważanie pozostałych przesłanek odpowiedzialności albowiem do jej wystąpienia wszystkie przesłanki muszą być spełnione łącznie.

Na marginesie więc jedynie zauważyć należy, że wbrew twierdzeniem pozwanych powód za pomocą złożonych kosztorysów naprawy urządzeń oraz faktury proforma wykazał wysokość poniesionej szkody (k.109-112), która nie została przez pozwanych skutecznie zakwestionowana. Nie wykazał jednak aby za powstałą szkodę odpowiedzialność ponosili pozwani stąd orzeczono jak w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art.98 § 1 i 3 kpc mając na względzie wynik procesu. Na koszty procesu poniesione przez pozwanych składa się opłata skarbową od pełnomocnictwa -34 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości odpowiadającej wynagrodzeniu jednego adwokata-2400 zł (§ 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu). W orzecznictwie SN jest ugruntowane stanowisko, że współuczestnikom procesu reprezentowanym przez tego samego adwokata, w razie wygrania przez nich sprawy, sąd przyznaje zwrot kosztów w wysokości odpowiadającej wynagrodzeniu jednego adwokata (zob. postanowienie SN z 12.07.1980 r., II CZ 79/80, OSNCP 1981, 2-3, poz.37, uchwała SN z 30.01.2007 r., III CZP 130/06, OSNC 2008/1/1.).

z/1.odnot., 2. doręczyć pełn.powoda, 3. z apelacją/za 14 dni O., 26 stycznia 2017 r.